



A legkisebb mindig kedvenc. A bátyáim már lányokkal jártak, amikor én még mindig rövidnadrágos voltam.

Öten voltunk testvérek, mind fiúk, plusz apa, anya, az hét. Tessék elképzelni azt a boldogságot, hogy egy asztalt heten ülnek körül, én vagyok a legkisebb fiú az öt közül.

Emiatt én hat embertől tudtam tanulni, hat emberre felnézni, hat példakép mozgott körülöttem. Láttam az életet úgy, hogy nem én kellett megélnem.

Ez az élmény, ami meghatároz. Ez volt a gyermekkorom. Nyilván egyéb is, de ez meghatározó és viszonylag gyakran jut eszembe.

Már tízéves koromban eldöntöttem,

hogy festő leszek és négy kávét iszom naponta. A cigarettázást tizenkilenc évesen kezdtem. Rágyújtottam, és azóta, annak már ide s tova, nem számigáljuk hogy hány éve, napi egy csomag.

Egy gyönyörű napfelkelte volt, ültem a ház hátsó lépcsőjén, a szőlőlombokok közt – úgy hiszem ősz lehetett, mert a szőlő már kezdett feketedni – ott besütött a nap, akkor csak úgy derült égből jött az ötlet, s azután tudatosan dolgoztam ezen.

Apámtól megtanultam a szemlélődést, nem avatkozunk bele, csak nézzük. Ő erdész volt egyébként, emiatt elég sokat jártam vele erdőbe. Ottan csendben lenni, nem zavarni, nem lépni ágra. Az indián nevem Suhanó Árnyék.



Anyámtól a másik ember meghallgatását tanultam. Képzeld el, hat férfi hat igazával, mindenik másfelé meredezik, igazságot kell tenni, vagy meg kell hallgatni.

Anyám ezt értette. Annaira értette, hogy békesség volt, még a szomszédok is jöttek Annus nénihez, hogy elpanaszolják a bajukat.

Szemlélődés – ezt próbálom a hátsó lépcsőn ülve úzni, a másik ember meghallgatását szintén, még jó lenne egy harmadikat kitalálni melléje.

A csendet mondtuk?

Jaj, és akkor eljutottunk a cigarettázáson túl a festésig, hogy ezt, amit tanultam, ezt próbálom nap mint nap művelni. De én még mindig festő akarok lenni. Mindig. Ez nem olyan hózentróger-pattogtatás, hogy most már kész vagyok. Nem, ez a mindennapokra is nyit olyan értelemben, hogy figyelek, érdekel, csodálatos, ami körülvesz. Hogy a csodákról is beszéljünk.

És a kérdőívben volt egy olyan kérdés, hogy extravagancia, na az, kezicsókolom, ülni egy teraszon, kávézni és cigarettázni, gyönyörködni az életben és mindenben, ami mozog. Ez a maximum, ennél szebb nincs.

Ahol sok ember van, ott én nem vagyok

Egy kiállítást, ha meghirdetsz, akkor ott sok ember lesz. Ahol sok ember van, ott én nem vagyok. Persze az úgy jó, és öröm, hogy né, mennyi ember eljött.

De úgy érzem, hogy én, aki a tömeg ellen beszélek, elveszem a képeimtől a lehetőséget.

– Rólunk van szó, Gábor, a kiállítás, az mi vagyunk – mondják a képek – nem te.

A képeimet elengedem, mint az emlékeket, amiket el kell engedni, mert különben a saját lakásunkba nem tudunk bemenni a sok emléktől.

Nem szeretem a kiállításmegnyitókat, s akkor nem megyek oda. Vagy ha ott lennék is, de szívem szerint valahol hátul, nem elől.

Mielőtt az ember társadalmat próbálná megváltoztatni,

azelőtt jó, ha egy kicsit magán dolgozik. Én úgy dolgozok magamon, hogy festek és állandó

párbeszédben vagyok a képpel, amin dolgozok.

Nagyon sokat szidom magam, elégedetlen vagyok. Régebb könnyű volt, amíg az egyház, vagy egy dúsgazdag megrendelő volt, és a festők, amit tőle rendeltek, azon dolgoztak.



Ehhez képest én senkinek nem dolgozom, csak az önmagam javításán. De persze úgylis elégedetlen az ember, jogosan. Az állandó elégedetlenség hozza ki a következőt. És tudom, hogy ennek nincs vége, azért mondtam, hogy én még mindig festő akarok lenni.

Az egyébként hazugság volt,

hogy attól lettem festő, hogy napkeltét néztem a hátsó lépcsőn. De akár az is lehetett volna. Mondhattam volna Küküllőt is, amikor még a Küküllő tudott laposan folyni, gyerekkorunkban belegázoltunk, csak térdig ért, a szekerek is át tudtak menni rajta.

Az tényleg fontos, hogy csodálatos mindaz, ami körbevesz, nem lehet betelni vele.

Azért beszéltem ilyen sokat, mert reggel óta nem beszéltem. Ez így megy nálam. Csend van elég, most kibeszéltem magam.